

kimse güneşle tanıştırmayacak beni

kimse serçelerin şölenine

götürmeyecek beni

uçmayı anımsa

kuş ölümlüdür

Füruğ

*Öyle sessizdir ki kasaba geceleri,
tüm çocukluğunuzu havlayan bir köpekten dinleyebilirsiniz.*

Yeşil Cip

İçeriden ustanın sesi duyuluyor, televizyonu kapatıp yanına gidiyorum. Bir şeylere söyleniyor durmadan. Tezgâhın üstünde ne kadar kap kacak varsa büyük bir gürültüyle aşağı iniyor. Birini tutmaya çalışırken öbürü kayıyor elinin altından. Yıkayıp üst üste dizdiği porselenler tuzla buz oluyor ayağının dibinde. Ana avrat düz gidiyor Metin'e, "Cibilliyetine soktuğumun topalı!" diyerek sövmediği bir tarafını bırakmıyor. Eşikte öylece dikiliyorum. Kırılan tabakları alıp yağ varilinden bozma çöp kovasına atıyor. Gözbebekleri iyice küçülmüş. Nefes alıp verdikçe basık, iri burnunun içinden kıllar dışarı hareket ediyor. Daha önce ustayı hiç böyle görmedim. Efendi adamdır, büyüğünü küçüğünü bilir. Ama şimdi bütün şalterleri atmış. Eline geçirse oracıkta boğacakmış gibi soruyor:

"Yine nereye sıvıştı o zibidi?"

"Kim?"

"Kimmiş? Kim olacak Metin iti."

Dudak büküyorum, gözlerine bakıp başımı usulca sağa eğiyorum.

"Bilsen şaşardım zaten. Senin de aklın beş karış havada."

"Niye havada olsun, kasadan ayrılma dedi amcam."

"Kasadan ayrılma demiş. Ağzımı ayırıp televizyona dalıyorum deme de! Bahane uydur durmadan."

"Ne bahanesi..."

“Sus sus, tamam konuşma...”

Lafımı ağzıma tıkıyor. Metin’e kızmış, öfkesini benden çıkarıyor. Ama bulaşıklar öyle birikmiş, ki yerden göğe kadar haklı. Kap kakakla dolmuş tezgâh. Komposto kaselerine sinekler üşüşmüş. Bir kısmını yıkamış ama temiz kirli birbirine karışmış. Amcam kasabadan dönse, bir ton laf yiyecek herkes.

“Ama bu sefer patrona söylemeyen şerefsizdir,” diyor, “adam eşikten adımını atmasın. Anında arazi oluyor zibidiler.”

Kafasını kaldırıp çay ocağına doğru bakıyor. Kimse yok. “Aydın!” diye bağıyor o yana doğru. “Metin yoksa Aydın yerinde durur mu?” diyorum içimden. “Al işte,” diyor ellerini dua eder gibi açarak, “al işte, gel de kudurma. Sen aklıma mukayyet ol Allah’ım. Sen beni şeytanın şerrinden koru.”

Üzülüyorum ama elimden bir şey gelmiyor. Garsonun karısı düşük yapmış, üç gündür yok ortalarda. Çıkıp servis yapıyor; dönüp boşları topluyor. Bir de üstüne bulaşık.

Her şerrin başı Metin, kendi yaptıkları bir tarafa, çaycıyı da baştan çıkarıyor. Fırsatını bulmasın, iğne deliğinden geçer. Yer yarılır içine girer o cüce boyuyla. Boyu cüce ama her türlü fitnelik bunda, video film bunda, kaset bunda, dergi bunda... Bazı müşterileri de bağlamış kendine. Metin aşağı Metin yukarı... Adamlar lokantaya karnını doyurmaya değil, Metin’den porno neşriyat temin etmeye geliyor. Kimi aboneli olmuş. Güvenmediklerine peşin para... Bu kadar neşriyatı nereden buluyor, kimenin aklı ermiyor. Amcam onun için “Şeytanın önde gidene” diyor ama şeytan masum kalır yanında. İki-üç haftada bir tekme tokat kovuluyor. Sonra bir bakmışsın ki adam yokluğundan yine işbaşı yapmış. Bunun da bizden başka gidecek yeri yok. Topal diye kimse yüzüne bakmıyor. Çocukken iğneyi sinire vurmuşlar, bir ayağı öbüründen kısa kalmış. Özel ayakkabı yaptırıyor para biriktirip. Kalın topuklu ayakkabıyı sakat ayağıyla zor taşıyor.

Ustanın öfkesi azalmış hatta kendine kızmaya başlamış ne-redeyse. Boncuk boncuk terlemiş alnını elinin tersiyle sildikten

sonra bulaşığın kabasına tazyikli su tutuyor. Tel fırçayı işaret ediyor kafasıyla, alıp geliyorum. Sonra hortumun ucunu gösterdiği gibi tutuyorum. Kazık gibi sertleşmiş bulaşık, yumuşatıp kazımak gerek. “Cenabet kavatlar, kavatoğlu kavatlar,” diyor kendi kendine konuşur gibi. Sonra iyice öfkelenip “Git şunları bul,” diyor kaşlarını çatarak.

Arka bahçede, elma ağacının altında dergiye bakıyorlar. Derginin kapağında koca memeli sarışın bir kadın var. Çaktırmadan ben de bakıyorum. Metin gözlerimi yakalayınca, “Musluğa su yürüdü mü lan çakal?” diye kakhaha atıyor. On dört yaşımdayım, “Sen kendi musluğuna bak aslanım!” diye erkekleniyorum. Aydın doğrulup enseme bir şaplak indiriyor. “Patron görmesin musluğu, ucundan biraz daha kestirir,” diye yılmışıyor. Sonra dergiyi katlayıp arka cebine sokuyor Metin. Dalgayı kesmeleri için, “Bulaşık birikmiş oğlum, usta kudurdu,” diyorum. Omuz silkiyor Metin, çaycıya bakarak pis pis gülüyor.

“Aydın la, belediye aşılamiyor muydu iti köpeği?”

“Oğlum,” diyor çaycı kakhaha atarak, “belediyede para mı kaldı? Ama şikâyet olursa ekip gönderip zehirliyor. Ama dikkat et ha! Mutfakta kara götünden ısırmasın senin.”

Metin, fırsat bekliyormuş gibi ayağa kalkıyor, sağ eliyle aletini avuçlayıp, “O ancak bunu ısırır!” diyor.

Ne söylerse kakhahayı basıyor öbürü. O güldükçe de daha fena şımarıyor. Sonra iç çekermiş gibi, “O kır eşeğin ne mal olduğunu bir ben bilirim,” diyor. Babası yaşındaki adama söylediklerini kulağı duymadan sıralıyor ortaya. Yüzümü ekşitip çirkin suratına bakıyorum. Terlemiş burnunun hemen altında sapsarı dişleri görünüyor.

Hep beraber lokantaya yürüyoruz. Metin eşikteki yüksek basamağı geçerken sol dizini eliyle tutuyor. Aydın çay ocağına, biz mutfağa yollanıyoruz. Ustanın elinde tahta saplı bir bıçak var. Akşam için patatesleri soyuyor aheste. Ağzındaki sigara filtresine kadar yanmış. Metin, ustanın yıkadığı bulaşığı beğenmemiş

olacak ki tamamını tekrar eviyenin içine boca ediyor. Metal tabakların şingirtısı kulakları sağır edecek gibi. Usta Metin'e bakıyor, ben ustaya. Allah'tan amcamın mavi kamyoneti lokantanın önünde duruyor. Az daha gecikse, mutfakta kan gövdeyi götürecektir.

Yozgat-Kayseri yolunda kamyoncu lokantasıyız. Çorbayla pilavı saymazsak, her öğün dört çeşit yemek olmalı. Sütlaçla beraber yazın muhakkak komposto olmalı. Salata isteğe göre, bozulmasın diye önceden yapmaz usta. Müşteri isterse hemen-cecik hazırlar. Kimi soğanlı ister kimi soğansız... Yirmi dört saat açığız ama bu aralar işler bayağı kesat. Böyle giderse topu atarız diyor herkes. Amcam zaten burayı zerre kadar istemiyor. İhtilal yasaklısı olmasa ne işi olurdu böyle bir yerle.

Metin bulaşığı bitirmiş sigara içiyor. Üstü başı ıslanmış, beş adımdan leş gibi ter kokuyor. Yüzü kapkara, morumsu dudakları düşmüş. Burnunun üstünde birleşmiş kaşları. Alnında dört dikişli bir iz var. Geçen sene sirke şişesiyle amcam yarmış alnını, oluk oluk kan akmış. Yine beğenmediği usta yetişmiş imdadına. Gece vardiyasında dünya yemeği satmış da kasaya on kuruş koymamış. Yemekleri geçtik on kâse sütlacı da kendisinin yediğini söylemiş utanmadan. Kan şekeri düşmüşmüş. "Sokarım," demiş amcam, "kanını da, şekerine de başlatma!" Eline ne geçtiyse geçirmiş kafasına. Dayaktan sonra beş altı ay ortalıkta görünmemiş. Sonra çıkıp gelmiş yine sırtarak, kaldığı yerden devam etmiş.

Amcam pantolon paçalarını çemremiş yerleri suluyor. İkinci ezanı duyuluyor yakın köyden. Gölgeler yeni büyüyor. Sulanan toprak çok güzel kokuyor.

Ankara plakalı bir hususi araç lokantanın önünde duruyor. Açık camlarından "*Mavi mavi masmavi...*" diyor İbrahim Tatlıses. Öyle yüksek sesli ki sağır sultan duyar. Asker tıraşlı bir adamla, kısa etekli sarışın kadın iniyor arabadan. Yanımızdan geçip içeriye geçiyorlar öylece. Amcam gözlerini kısıp adama bakıyor

önce. Sonra başını iki yana sallayıp, “Git bak şunlara, ne istiyorlarmış?” diyor. Kamyoncudan başkası gelmez, alışık değiliz böyle müşterilere.

Usulca yanlarına gidiyorum, “Buyurun,” diyorum adama. Önce sen de kimsin der gibi bakıyor. Sonra, “Menüyü getir” diyor adam. Sesi sert, getirmesem sanki orada vuracak beni. Mönünün ne olduğunu bilmiyorum. “Ustaya mı gitsem, amcama mı sorsam?” diye düşünürken dışarıdan işaret ediyor amcam. Koşuyorum yanına, “Mönü istiyorlarmış” diyorum.

“Ne mönüsü,” diyor amcam, “pavyon mu ulan burası?”

Hortumu yere bırakıp içeri giriyor. Su buz gibi olmuş, birkaç yudum içiyorum. Sonra mönünün ne olduğunu öğrenmek için amcamın arkasından giriyorum lokantaya.

“Orman kebabı, musakka, tavuk haşlama, bir de nohut var” diyor amcam. Dişlerinin arasında kalmış bir şeyi temizlemiş gibi, “Cık” yapıyor adam. Kadına dönüp, “Böyle yerlerde bir şey olmaz, söyledim sana,” diyor.

Yüzü buruşuyor kadının.

“Kamyon lokantalarında lezzetli olur derler.”

“Boşver sen onları. Millettin dediğine ne bakıyorsun.”

Kadın sandalyesinden doğrulup tezgâha yürüyor. Yüksek topuklu ayakkabısından başka ses yok lokantada. Tepe vantilatörünün altından geçerken sarı saçları savruluyor. Metin’in dergisindeki kadınlar gibi uzun bacaklı. Hiç güneş görmemiş gibi bembeyaz teni. Tezgâha eğilip yemekleri süzüyor. Masaya dönüyor sonra belli ki hiçbir şeyi beğenmemiş. Dudağını sağa doğru çekerek, “Sac kavurma yok mu?” diyor amcama. Gözleri kocaman, gözleri masmavi... Amcam, kadının sorusunu duyduktan sonra adama bakarak, “Maalesef o da yok,” diyor. Sanki kalkıp gitsinler istiyor.

Ama gitmiyorlar nedense. “Sen biraz dinlen. Onca yol geldik,” diyor kadın. Sonra çok acıkmadığını mırıldanıp çay söylüyor. Servisi çaycı değil de bulaşıkçı yapıyor. Aksaya aksaya ge-

liyor yanlarına. Kadının bacaklarını yakından görmek için kim bilir ne verdi çaycıya.

Amcam kasaya doğru giderken bir şeyler mırıldanıyor ama ne söylediğini anlamıyorum. Usta, önlüğünü çıkarıp salona geliyor. Bayram sabahları dışında önlüğünü çıkarmaz hiç. Metin'in dediğine göre emekli öğretmenmiş. "Bunun gibi öğretmen olacağıma eşek olur meydanda anırırım," diyor. Anne tarafından bir akrabasıyla evliymiş. Ama nasıl evlilikse kadın ona onca sene yalvarmış da kadına iki satır okuma öğretmemiş. Üstelik yalancı ibnenin tekiymiş. Sana ne bundan dedim kaç defa. Topal ayağını sürükleyerek savuştu yanımdan.

Usta adamlarla ne konuşuyorsa keyifleri yerine geliyor. Sol eli sağ avucunun içinde durmadan bir şeyler anlatıyor. Merak edip yanlarından geçiyorum.

"Şimdi size güzel bir kavurma yapayım," diyor.

"E hani yoktu?" diyor kadın.

"Eti sabah doğradım, dinlenmedi diye yok demiştir patron. Hallederiz efendim."

"Bak, varmış" diyor kocasına. Adam boş gözlerle karısına bakıyor.

Yeniden mutfağa geçiyor usta. Sonra soğan kokuyor ortalık, kavrulmuş et kokuyor. İki kişilik çoban salatası hazırlıyor ince ince. Bolca sumak döküyor, taze nane koparıp geliyor bahçeden.

Yemekleri bitiyor. Ardından gelen çayı beğenmeyip, "Yeni demlenmiş olsun," diyor kadın. Çaycı usulca başını sallıyor. Ocağa doğru koşarken arka cebinden tarağı düşüyor. Hepimiz bir işe yaramak istiyoruz sanki. Gidip alıyorum tarağı, simsiyah, yağlı. Amcam kaşları çatık, "Git, sabunla ellerini!" diyor sertçe. Önce tarağa sonra amcama bakıyorum. Usta mutfaktan çıkıp yanıma geliyor. Elinde aceleyle yazılmış sipariş listesi var. Belki ki amcamı uzaklaştırmak için oracıkta yazmış. Son kez adama bakarak arabaya yollanıyor amcam. Düşünceli, adımları gitmek istemiyor sanki. Arabanın kapısına kadar gitmişken ne olduysa

lokantaya dönüyor yine. Elindeki anahtar tomarını masaya doğru fırlatıyor uzaktan. Formika masadan kayan anahtarlık yere düşüyor. Kalkıyorum yerimden, oturması için yer veriyorum. Oturmuyor da sanki külçeleşmiş gövdesini boşluğa bırakıyor. Başları ellerinin arasında.

Kadın durmadan bir şeylere gülerken adam ona bakmadan tatlısını yiyor. Yanlarından geçip çay ocağına gidiyorum. Metin kafasıyla mutfağı göstererek, "Geçende bu dürzünün aşk mektuplarını buldum," diyor Aydın'a. Dudağındaki sigarayı dişleriyle tutarak kovboy filmlerindeki artistler gibi üflüyor dumanı. Odaları temizlerken bulmuş, çoğunu açıp okumuş hem de. Başını kaldırıp, "Hadi git söyle ustacığına," diyor. Arsız bir bakış konmuş yüzüne. Siktir çekip ekmek dolabının yanındaki masaya oturuyorum. Birkaç gün öncesinden kalmış gazetede Kenan Evren'in tam sayfa fotoğrafı var. Biri bıyık yapmış tükenmez kalemle. Sonra bir sürü imza denemesi. Kalkıp amcamın yanına geçiyorum. Yanı başında dikilirken iyice seyrelmiş saçlarına takılıyor gözüm.

Adam hesabı ödemek için bize doğru yürürken kadın hayran gözlerle ona arkasından bakıyor. Bu hayranlığın farkında olacak ki yaylanarak yürüyor sanki. Amcam tarifenin üç katını yazıyor adisyonun arkasına. Öylesine bastırıyor ki kalemin ucu eğiliyor neredeyse. Üç kuruşluk hesap dudak uçuklatan hale geliyor.

Adam önce hesaba sonra amcama dikiyor gözlerini, "Bu ne ulan," diyor, "düzelt şunu..."

Beş on saniye göz göze geliyorlar. Amcamın ayağı kalkmasıyla kafa atması bir oluyor. Ağzı burnu kan içinde, yere yıkılıyor adam. Usta mutfaktan, Metin'le Aydın çay ocağından fırlıyorlar kasaya.

Usta toparlanmalarına yardım ediyor. Hesap ödemedен çıkıyorlar. Sıfır altı plakalı otomobil geri vitese takıp giderken şanzıman sesinden başka çıt çıkmıyor bozkırda. Amcam kumanda elinde dikiliyor. Tüm kanalları geziyor adeta. Sonra bana dönüp, "Git, abime haber ver, birazdan yine gelecek bunlar," diyor.

Bisiklete atlayıp kasabaya gidiyorum. Hasat mevsimi, arpa- lar biçilmiş, buğdaya biraz daha var. Her zaman gittiği kahvede arkadaşlarıyla oyun oynuyor babam. Bisikleti kahveciye emanet edip sepetli motosikletiyle lokantaya dönüyoruz. Bizden önce gelip jandarmanın yeşil cipiyle götürmüşler. Ustayla babam mutfakta konuşuyor, Metin'in kulağı onlarda.

“Oğlum,” diyor sesini kısarak, “adam cezaevinde subaymış. Çok eziyet etmiş zamanında, patron tanımış adamı?”

Aydın boş gözlerle bakıyor, kasavet içindeymiş gibi alnı- nı kırıştırıyor bir şey demeden. Tavşan boku gibi ne kokar, ne bulaşır. İrice bir sinek hemen üzerimizde vızıldayıp dururken motora atlayıp gidiyor babam. Aylardan Haziran. Bozkırdayız. Metin'in elinde bir poşet, poşetin içindeyse Ferdi Tayfur'un fil- mi var. Ayağımı sürüyerek televizyona doğru yürüyor.